

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

จดหมายข่าว

ส.ช.ร.

www.oic.go.th

Office Of The Official Information Commission Newsletter

ปีที่ 3 ฉบับที่ 53 เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2555

นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

Information Technology Services Division, NEA, Singapore

ผลการตรวจพิสูจน์ DNA กับ สิทธิที่มีอยู่!

หน่วยงานของรัฐ สามารถขอข้อมูลข่าวสารได้หรือไม่ ?

สัมภาษณ์พิเศษ

พันตำรวจโท เรียร์รัตน์ วิเชียรสรรค์

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการคนใหม่
กับก้าวต่อไปของ ส.ช.ร.

ทำอะไร : ให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ

ประชาคมอาเซียน คืออะไร

เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น

เรื่องเล่าจาก บก.

สวัสดิ์คะท่านผู้อ่าน

ฉบับนี้เป็นฉบับแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 แต่เป็นฉบับที่ 53 แล้ว ซึ่งในปีนั้นคณะผู้จัดทำได้รับปรับปรุงเนื้อหาสาระให้แปลกไปจากที่ผ่านมา และในปีงบประมาณนี้เราได้เพิ่มจำนวนฉบับที่พิมพ์จากเดิมปีละ 4 ฉบับ เป็น 6 ฉบับ โดยจะจัดส่งให้สมาชิกจดหมายข่าว สสร. รวม 3 ครั้งๆ ละ 2 ฉบับนะคะ

ในจดหมายข่าว สสร. ฉบับนี้ มีเรื่องอะไรที่เกี่ยวกับคำว่าใหม่หลายเรื่อง อาทิ บทสัมภาษณ์พิเศษผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการคนใหม่ นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างของเรื่องหารือและอุทธรณ์ที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และการใช้สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารฯ ได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

ถ้าท่านผู้อ่านจะมีข้อติชมและเสนอแนะใดๆ ก็ขอให้จัดส่งมาตามที่อยู่ด้านล่างนี้นะคะ เพื่อคณะผู้จัดทำได้นำมาปรับปรุงพัฒนาจดหมายข่าว สสร. ให้ดีขึ้นต่อไป

... ขอขอบคุณมาล่วงหน้า ณ โอกาสนี้ค่ะ ...

บรรณาธิการ

CONTENTS

สารบัญ

เปิดประเด็น

3

นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เจาะคำวินิจฉัย

4

ผลการตรวจพิสูจน์ DNA กับสิทธิที่มีอยู่

เรื่องร้องเรียน-หารือ ที่น่าสนใจ

หน่วยงานของรัฐสามารถขอข้อมูลข่าวสารได้หรือไม่

บทสัมภาษณ์พิเศษ

6

พ.ต.ท. เจริญรัตน์ วิเชียรสรรค์

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูล
ข่าวสารของราชการคนใหม่กับก้าวต่อไปของ สสร.

รอบรู้เรื่องกฎหมาย

8

ทำอะไรให้ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ?

สารพันน่ารู้สู่ AC

5

ประชาคมอาเซียนคืออะไร

ไขปัญหา

9

รอบรู้ สสร.

11

สนใจรับเป็นสมาชิกจดหมายข่าว สสร. ได้ฟรี หรือให้ข้อเสนอแนะได้ที่ :
ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
โทรศัพท์ 0 2282 2283 0 2280 7453
โทรสาร 0 2281 8543 0 2282 8994
เว็บไซต์ www.oic.go.th

นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปณิศา เหลืองจวรเมก : กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลข่าวสาร

ปัจจุบันเรามักจะได้ยินคำหนึ่ง อยู่บ่อย ๆ คือ **‘นวัตกรรม’**

นวัตกรรมหมายถึงอะไร ?

นวัตกรรม หมายถึง การสร้าง การออกแบบ การพัฒนา การปรับปรุง สิ่งประดิษฐ์ โปรแกรม การบริการ วิธีการ ปฏิบัติ กระบวนการให้แตกต่างไปจากเดิม หรือมีการคิดค้นวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงระบบงานหรือวิธีการทำงานเพื่อให้การทำงานสะดวกขึ้น ได้ผลงานมากขึ้น สามารถบรรลุเป้าหมาย ได้ดีขึ้น หรือใช้ทรัพยากรน้อยลง หรือความเสี่ยงน้อยลง หรือสร้างคุณค่าใหม่ ให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง โดยการนำแนวคิด กระบวนการเทคโนโลยีมาดำเนินการ ทำให้เกิดสิ่งใหม่ หรืองานใหม่ที่มีการพัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้ว่าได้ผลดีในทางปฏิบัติ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น จนเป็นที่ยอมรับของคนในองค์กรและมีแนวโน้มที่จะนำไปใช้อย่างแพร่หลาย

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ในปัจจุบัน ซึ่งเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสารทาง อิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการในฐานะหน่วยงาน ที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการในการกำกับ ดูแลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จึงได้มี

แนวคิดที่จะปรับปรุงระบบงานหรือวิธีการ ทำงานของกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ภาครัฐในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2554 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้หน่วยงานรัฐ นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540 เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ของหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงาน ดังนั้น เพื่อรองรับกับมติดังกล่าว สำนักงาน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงได้ ดำเนินการให้มีแบบมาตรฐาน (Template) เพื่อให้หน่วยงานรัฐนำไปใช้ในการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540 ผ่านเว็บไซต์ พร้อมทั้ง ได้ดำเนินการพิจารณาหลักเกณฑ์ เพื่อจัดทำประกาศของคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ ในเรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของ ราชการตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่ง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540 ไว้ให้ประชาชน เข้าตรวจสอบผ่านเว็บไซต์ด้วย ส่วนกระบวนการ รับเรื่องร้องเรียน ซึ่งในอดีตจนถึงปัจจุบัน มีขั้นตอนการดำเนินการที่ต้องเป็นไปตาม กฎหมาย และมีข้อจำกัดในการร้องเรียน ที่ต้องพิจารณาจากเอกสารเท่านั้น ทำให้ไม่

สามารถดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ก็จะมีการปรับปรุงให้ประชาชนสามารถ ร้องเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยให้แนบเอกสารหลักฐานเป็นไฟล์ อิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบและสามารถ ยืนยันตัวบุคคลของผู้ร้องเรียนได้

ในอนาคตอันใกล้นี้เราจะได้เห็น ประชาชนสามารถร้องเรียนและส่ง เอกสารผ่านระบบทางอิเล็กทรอนิกส์ สามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราช บัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ผ่านเว็บไซต์ โดยไม่ต้องเดินทางไป ร้องเรียน หรือขอข้อมูลข่าวสาร ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการประจำ หน่วยงานรัฐ

ภายใต้ นวัตกรรมด้านเทคโนโลยี ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่ง ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการจะดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชน ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสมดัง เจตนารมณ์ของกฎหมายที่รับรองสิทธิ ของสาธารณชนในการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสารของราชการ และเป็นกฎหมาย ที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในการเปิด โอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของราชการ

เจาะคำวินิจฉัย

ผลการตรวจพิสูจน์ DNA กับ สิทธิที่มีอยู่!

เจาะคำวินิจฉัยฉบับนี้ ขอนำผลคำวินิจฉัยที่มีผู้อุทธรณ์ ซึ่งเป็นนักโทษอาญาคดีหมายเลขแดง ที่ อ. .../2554 ใช้สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการจนถึงที่สุดเพื่อนำข้อมูลมาพิสูจน์ความจริงว่า “ตนเป็นผู้บริสุทธิ์” . . . เรื่องราวจะเป็นอย่างไร ติดตามกันได้เลยครับ . . .

เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2548 เวลากลางวัน มีคนร้ายใช้ก้อนอิฐเป็นอาวุธทุบศีรษะนางสาว ก. และจับมัดผูกติดกับต้นไม้แล้วใช้สายเข็มขัดนิรภัยที่ตัดจากรถยนต์ของนางสาว ก. รัดคอจนถึงแก่ความตาย

ผู้อุทธรณ์ตกเป็นผู้ที่ต้องสงสัยในคดีนี้เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับผู้ตาย แต่การสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเป็นเวลาเกือบหนึ่งปี พนักงานสอบสวนไม่สามารถหาหลักฐานเชื่อมโยงผู้อุทธรณ์กับการตายของผู้ตายได้ จึงงดการสอบสวนและพนักงานอัยการได้มีคำสั่งให้งดการสอบสวนตามความเห็นของพนักงานสอบสวน

ต่อมาบิดาของผู้ตายได้ยื่นฟ้องผู้อุทธรณ์ต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่ฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ศาลจังหวัดเชียงใหม่พิจารณาแล้วพิพากษาว่าผู้อุทธรณ์มีความผิดตามฟ้องและลงโทษจำคุกตลอดชีวิต ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น แต่ผู้อุทธรณ์เห็นว่าตนมิได้กระทำความผิดตามคำพิพากษา จึงพยายามสืบหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน ต่อมาทนายความของผู้อุทธรณ์ได้พบพยานหลักฐานสำคัญคือผลการตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือแฝงของคนร้ายในรถยนต์ของผู้ตาย ผู้เชี่ยวชาญการตรวจพิสูจน์ได้ทำการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบกับลายนิ้วมือของผู้อุทธรณ์แล้วลงความเห็นว่ามีลายนิ้วมือของคนเดียวกัน หลักฐานดังกล่าวได้มีการปิดบังไว้มิได้นำมาแสดงต่อศาลและผู้อุทธรณ์ไม่ทราบว่ามีหลักฐานดังกล่าวอยู่ หลักฐานสำคัญอีกชิ้นหนึ่ง คือ ผลการตรวจพิสูจน์ DNA ที่ปรากฏในผ้าพันคอสีดำที่ใช้ผูกปิดตาผู้ตายและเนื้อเยื่อที่ชอกเล็บของผู้ตาย แพทย์ได้ทำการตรวจพิสูจน์และลงความเห็นว่าเป็นตรงกับ

DNA ที่ปรากฏในผ้าพันคอ แต่เนื่องจากผลการตรวจพิสูจน์ดังกล่าวไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ประกอบกับทนายโจทก์เบิกความถึงทนายความของผู้อุทธรณ์ว่าเนื้อเยื่อที่ชอกเล็บดังกล่าวอาจเป็นเนื้อเยื่อของผู้ตายเองก็ได้

ต่อมาทนายความของผู้อุทธรณ์ได้สืบทราบว่ามีรายงานการตรวจพิสูจน์ DNA ของแพทย์เพิ่มเติมอีกหนึ่งฉบับซึ่งแพทย์ลงความเห็นว่ามีเนื้อเยื่อที่ชอกเล็บของผู้ตายมิใช่เนื้อเยื่อของผู้ตายเองจึงน่าจะเป็นเนื้อเยื่อของคนร้ายซึ่งถูกผู้ตายชวนทำร้ายขณะต่อสู้ อีกทั้ง DNA ดังกล่าวยังตรงกับ DNA ที่ปรากฏในผ้าพันคอสีดำซึ่งคนร้ายใช้ผูกตาผู้ตายก่อนลงมือรัดคอ ซึ่งหลักฐานสำคัญนี้ได้ถูกปิดบังไว้มิได้นำมาขึ้นแสดงต่อศาล และฝ่ายผู้อุทธรณ์มิได้รู้ว่ามีหลักฐานเช่นว่านี้ ต่อมาทนายความของผู้อุทธรณ์ได้สืบทราบว่าการตรวจพิสูจน์ DNA ดังกล่าวนั้นไม่ปรากฏว่าอยู่ในความครอบครองของตำรวจภูธรภาค 5 หรืออยู่ที่พนักงานสอบสวน แต่มีสำเนาเก็บไว้ที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ 16 มีนาคม 2555 ถึงหัวหน้าภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอรายงานผลการตรวจพิสูจน์ DNA ของผู้อุทธรณ์เปรียบเทียบกับ DNA เนื้อเยื่อที่ชอกเล็บผู้ตายตามหนังสือแจ้งผลการตรวจของภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฉบับลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2551 แต่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ปฏิเสธการเปิดเผย โดยชี้แจงเหตุผลว่า ในหนังสือที่ ศร 0515 (05).10/647 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2551 เรื่องรายงานผลการตรวจพิสูจน์ DNA ไม่ปรากฏชื่อของผู้อุทธรณ์ มีแต่รายชื่อของบุคคลอื่น ผู้อุทธรณ์จึงมิได้มีส่วนได้เสียในหนังสือดังกล่าว และเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะมิให้เปิดเผยได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ.2540 มาตรา 15 (5) ซึ่งบัญญัติว่า รายงานทางการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวผู้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอาจเข้าข่ายความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดฐานเปิดเผยความลับหรือความผิดฐานหมิ่นประมาทและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยความรับผิดชอบละเมิด

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอุทธรณ์คำสั่งที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ดังกล่าว ซึ่งผลการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า รายงานผลการตรวจพิสูจน์ DNA ดังกล่าวไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นรายงานผลการตรวจพิสูจน์ DNA ของผู้อุทธรณ์เปรียบเทียบกับผู้ตายก็ตาม แต่รายงานผลการตรวจพิสูจน์ DNA ดังกล่าวนำมาพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้อุทธรณ์ ซึ่งถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ฆ่าผู้ตายและศาลพิพากษาให้จำคุกตลอดชีวิต เพื่อใช้ในการปกป้องสิทธิของตนและเป็นพยานหลักฐานในการประกอบการฟ้องร้องในคดี

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ จึงวินิจฉัยให้โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอพร้อมทั้งสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้แก่ผู้อุทธรณ์ ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขให้ผู้อุทธรณ์นำข้อมูลข่าวสารตามคำวินิจฉัยนี้ไปใช้ในทางคดีเท่านั้น

จากผลการวินิจฉัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ได้ให้สิทธิกับบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมกันในการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยยึดตามหลักการที่ว่า ... “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”...

อ้างอิงข้อมูลจาก : คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สด 133/2555

หน่วยงานของรัฐ

สามารถขอข้อมูลข่าวสารได้หรือไม่ ?

ประเด็นคำถามนี้ ยังมีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ยังเข้าใจสับสนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารของราชการระหว่างหน่วยงานของรัฐเอง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ผู้เขียนขอแนะนำกรณีตัวอย่าง และการตอบข้อหารือในประเด็นดังกล่าว นำเสนอให้ผู้อ่านใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

ข้อหารือมีอยู่ว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคกลาง) จังหวัดชลบุรี มีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า สถานีตำรวจภูธรอำเภอสนมชัยเขตขอทราบข้อมูลผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณี นาย ก. ซึ่งเป็นพนักงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ถูกกระแสไฟฟ้าช็อตในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่จนถึงแก่ความตาย เพื่อนำไปประกอบสำนวนการสอบสวนต่อไป

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะสามารถเปิดเผยผลการสอบสวนได้หรือไม่ อย่างไร มาถึงตรงนี้ ผู้อ่านหลายท่านคงมีคำตอบที่แตกต่างกันว่าข้อมูลดังกล่าวสามารถเปิดเผยได้หรือไม่ ตามมาดูคำตอบกันครับ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของ

ราชการ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าว “เป็นเรื่องการขอข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ จึงมิใช่เป็นเรื่องของการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ มิได้เป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิหน้าที่ระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน

ดังนั้น กรณีข้อหารือดังกล่าวนี้จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในดุลยพินิจของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคฯ ที่สามารถพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

อย่างไรก็ดี หากการขอข้อมูลข่าวสารของสถานีตำรวจอำเภอสนมชัยเขตดังกล่าว เป็นการขอโดยใช้อำนาจของพนักงานสอบสวน ตามมาตรา 11 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคฯ ก็ต้องดำเนินการเปิดเผยผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ให้แก่พนักงานสอบสวนตามกฎหมายดังกล่าวต่อไป”

และจากผลการตอบข้อหารือดังกล่าวของคณะกรรมการตอบข้อหารือฯ สรุปได้ว่า ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการฯ เท่านั้น ส่วนในกรณีที่หน่วยงานของรัฐประสงค์ขอข้อมูลข่าวสารฯ ให้หน่วยงานที่ถูกขอข้อมูลพิจารณาใช้ดุลยพินิจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ โดยอาศัยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมาย ปปช. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น

ท้ายนี้ผู้เขียนหวังว่าบทความเรื่องร้องเรียน หาวิธีที่น่าสนใจที่นำมาเสนอในครั้งนี้จะเกิดประโยชน์กับผู้อ่านในการนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป

แล้วพบกันฉบับหน้านะครับ . . .

พ.ต.ท. เรียร์รัตน์ วิเชียรสรรค์

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการคนใหม่

...กับ...ก้าวต่อไปของ สขร.

เมื่อกล่าวถึงหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการให้สามารถปฏิบัติตามหลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” คงต้องกล่าวถึงสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือ สขร. เพราะตลอดระยะเวลาเกือบ 15 ปีที่ก่อตั้งหน่วยงานมาได้พยายามอย่างเต็มที่ ในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงประชาชนให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารรวมถึงการใช้สิทธิได้อย่างถูกต้อง

ในโอกาสที่หน่วยงานดำเนินการมาจะครบ 15 ปี เราจึงขอสัมภาษณ์หนึ่งในผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน สขร. มาอย่างต่อเนื่อง “พ.ต.ท. เรียร์รัตน์ วิเชียรสรรค์ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ” คนใหม่ ในหัวข้อ

... กับก้าวต่อไปของ สขร. ...

● กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 9 ธ.ค. 2540 ท่านคิดว่าการดำเนินการของ สขร. บรรลุผลตามเจตนารมณ์มากน้อยเพียงใด

นับตั้งแต่กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540

สขร. ได้เผยแพร่ความรู้ให้แก่ทุกภาคส่วนของสังคมอย่างเต็มกำลังโดยมุ่งหวังว่ากฎหมายฉบับนี้จะส่งเสริมให้การบริหารงานของภาครัฐเป็นไปอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการพัฒนาระบบประชาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของรัฐได้ ทั้งนี้ ในระยะเวลา 3-5 ปีแรก คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) ได้กำหนดภารกิจหลัก คือ การรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยตระหนักว่าการจะขับเคลื่อนกฎหมายให้บรรลุผลสำเร็จนั้น เจ้าหน้าที่รัฐต้องเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องก่อน

ภารกิจสำคัญในเวลาต่อมา คือการเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชน ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อสามารถใช้สิทธิได้อย่างถูกต้อง เราพบว่าหลังจากเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนทราบแล้วนั้น แนวโน้มการขอใช้สิทธิของประชาชนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยเรื่องที่ขอใช้สิทธิส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐ เช่น เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการปฏิบัติงานและการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

ตลอดระยะที่ผ่านมา แม้ว่า สขร. จะสามารถดำเนินการเผยแพร่กฎหมายฉบับนี้ให้เป็นที่รู้จักของสังคมในวงกว้างได้ แต่ยังคงปรากฏว่ามีประชาชนจำนวนมากที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้กฎหมายฉบับนี้ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจไม่ชัดเจนถึงแนวทางการปฏิบัติตามตัวบทกฎหมาย ส่งผลให้การดำเนินการตามกฎหมายยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นเปรียบเสมือนความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่ที่ สขร. ต้องคิดหาวิธีการแก้ไข เพื่อที่จะทำให้กฎหมายฉบับนี้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนและประเทศชาติต่อไป

“มุ่งหวังว่ากฎหมายฉบับนี้จะสามารถส่งเสริมให้การบริหารงานของภาครัฐเป็นไปอย่างโปร่งใสมีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นการพัฒนาระบบประชาธิปไตย โดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในความครอบครองของรัฐได้”

“งานทุกงานที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นกำลังมีปัญหา จำเป็นต้องหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลงานที่ออกมา มีความสมบูรณ์ที่สุด”

● ในฐานะ ผอ.สสร. ท่านมีแนวทางในการพัฒนา สสร. อย่างไรบ้าง

ผมได้กำหนดมาตรการในเชิงรุกในการดำเนินงานของ สสร. เป็นนโยบายในการทำงาน โดยให้ความสำคัญ แบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนแรก: ความพร้อมของสำนักงาน เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า ในปัจจุบันโลกของเราเข้าสู่ยุคการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีเครื่องมือสื่อสารที่สามารถเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานมากขึ้น ดังนั้น เราจึงมีแนวทางปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน โดยการนำเครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่เข้ามาช่วยให้การทำงานเกิดความสะดวกรวดเร็วและประหยัดทรัพยากรมากยิ่งขึ้น เช่น การจะนำแท็บเล็ตเข้ามาใช้ในการประชุม ซึ่งผมคาดหวังว่าต่อไปทุกการประชุมของ สสร. ที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการฯ จะไม่มีการใช้กระดาษอีกหรือใช้ให้น้อยที่สุด และนอกจากนี้ในเรื่องการติดต่อนัดหมายต่างๆ จะพยายามให้เจ้าหน้าที่ประสานเบื้องต้นผ่านทางระบบสารสนเทศ หรืออีเมล เป็นต้น

ส่วนที่สอง: ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ สสร. นโยบายในส่วนนี้ผมให้ความสำคัญมาก เพราะผมเชื่อว่าการขับเคลื่อนหน่วยงานให้ประสบความสำเร็จนั้น บทบาท หน้าที่ของบุคลากรมีส่วนสำคัญ ดังนั้น ผมจึงพยายามผลักดันหลักคิดแก่เจ้าหน้าที่ สสร. ทุกคนให้รู้จักการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา และประการสำคัญให้ทุกคนคิดไว้เสมอว่างานทุกงานที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นยังมีปัญหาที่ต้องปรับปรุง จำเป็นต้อง

หาวิธีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลงานที่ออกมา มีความสมบูรณ์มากที่สุด

ส่วนที่สาม: ความพร้อมของคณะกรรมการ มาตรการเชิงรุกในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องไปถึง 2 ส่วนแรก โดยทั้งสำนักงานและเจ้าหน้าที่ต้องทำหน้าที่ด้านธุรการและวิชาการแก่กรรมการฯ เพื่อให้กรรมการมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ อย่างเต็มความรู้ ความสามารถและมีประสิทธิภาพ ได้มีการหารือเมื่อคราวการประชุมสัมมนาประจำปีระหว่างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (กวม.) เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2555 ที่ผ่านมา เพื่อเป็นการนำปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานมาระดมความคิดเห็นหาแนวทางแก้ไข รวมทั้งได้กำหนดมาตรการเชิงรุกให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดที่อยู่ในความครอบครองไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารและในเว็บไซต์ของหน่วยงานให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้สะดวก โดยที่ไม่ต้องร้องขอ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้มีความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ควรเปิดเผยให้ประชาชน ตรวจสอบได้ทันทีเพื่อเป็นมาตรการเชิงรุก เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการช่วยเหลือของหน่วยงานรัฐในกรณีเกิดภัยพิบัติต่างๆ โดยการเปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐมีความโปร่งใสและยังเป็นการลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสังคมอีกด้วย

● การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สสร. เตรียมความพร้อมอย่างไรบ้าง
ในประเด็นนี้ สสร. ได้เตรียมความพร้อมในภาพรวม 2 ด้าน คือ

“คิดว่าไว้เสมอว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดตามหลักการสำคัญของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ
“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

1. ด้านกฎหมาย อยู่ระหว่างเสนอเพื่อจัดทำหลักเกณฑ์ในการออกกฎกระทรวงให้คนต่างด้าวมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารโดยเน้นการดำเนินการในลักษณะต่างตอบแทน คือ สำหรับประเทศที่มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร และกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้คนต่างด้าวด้วยแล้ว หน่วยงานก็จะพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประเทศนั้นด้วยเช่นกัน แต่ส่วนประเทศที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้จะได้มีการทำความตกลงร่วมกันในการให้คนไทยเข้าถึงข้อมูลได้ ก็จะนำมาพิจารณาให้ประเทศนั้นเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เช่นกัน เป็นต้น

2. ด้าน สสร. ในตอนนี้หน่วยงานได้เริ่มปรับเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ เช่น ระเบียบ กฎหมายที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ ให้เป็นภาษาสากล และได้มีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการวางหลักเกณฑ์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระหว่างประเทศขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

● สุดท้ายนี้ ท่านอยากฝากประเด็นใดถึงผู้อ่านบ้างครับ

ในฐานะที่ผมปฏิบัติงานที่ สสร. ตั้งแต่เริ่มจนมาถึงปัจจุบัน รวม 15 ปีแล้วผมเชื่อมั่นว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่เป็นประโยชน์และสามารถสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐได้ ผมมีความมุ่งหวังให้ประชาชนตระหนักถึงการใช้สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการให้มากขึ้น เพื่อเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานภาครัฐให้เกิดความโปร่งใส และในส่วนเจ้าหน้าที่รัฐ อยากฝากให้ปรับเปลี่ยนทัศนคติโดยให้คิดไว้เสมอว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตามหลักการสำคัญของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ทำอย่างไรให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ?

เชื่อว่าผู้อ่านหลายท่าน คงมีประสบการณ์จากการที่หน่วยงานของรัฐไม่พิจารณาคำร้องขอข้อมูลข่าวสารหรือดำเนินการพิจารณาแต่ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ต้องการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้สร้างความวิตกกังวลให้กับผู้ขอข้อมูลอย่างมากเพราะไม่รู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

... บางท่านเลือกใช้วิธีการส่งคำขอข้อมูลข่าวสารไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งวิธีการนี้อาจทำให้เสียทั้งเวลา เงิน และสุขภาพจิต แต่ก็ยังไม่ได้ข้อมูลตามที่ต้องการอีกด้วย ...

ในวันนี้เราขอนำเสนอขั้นตอนที่จะทำอย่างไรให้ได้ข้อมูลข่าวสารตามต้องการมาฝากผู้อ่านทุกท่าน แต่จะเป็นอย่างไรนั้นติดตามกันได้เลยครับ

ขั้นตอนที่ 1. รอเวลา

ในกรณีที่ยื่นคำขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐแล้ว เราขอแนะนำให้รอเวลา เพราะตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2547 และพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐบริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว กล่าวคือ ถ้ามีข้อมูลข่าวสารที่พร้อมจะให้ได้ต้องจัดให้ภายในวันที่รับคำขอ เว้นแต่ข้อมูลที่ยุ่ร้องขอมีจำนวนมากหรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน 15 วัน หน่วยงานจะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน 15 วัน พร้อมแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จด้วย

ขั้นตอนที่ 2. ทวงถาม/ติดตาม

ในขั้นตอนนี้ถ้าผู้ขอข้อมูลได้ยื่นคำขอถึงหน่วยงานในระยะเวลาหนึ่งแล้ว แต่หน่วยงานยังคงเพิกเฉยไม่พิจารณาคำร้องขอในเวลาอันสมควร ก็สามารถทวงถาม/ติดตามผลการดำเนินการได้ และหากพบว่าเป็นปัญหาระดับเจ้าหน้าที่ยังสามารถขอพบผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นของหน่วยงานแห่งนั้นเพื่อเร่งรัดการพิจารณาคำร้องขอดังกล่าว

ขั้นตอนที่ 3. ใช้สิทธิ

ในกรณีที่ระยะเวลาครบ 15 วันตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่หน่วยงานยื่นข้อตกลงว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จแต่ยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอ สามารถใช้สิทธิตาม

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยทำหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้ดำเนินการได้ แต่เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องรวดเร็ว เราขอให้พิจารณากรณีต่อไปนี้ประกอบด้วย

กรณีที่ 1 ถ้าหน่วยงานของรัฐที่ขอข้อมูล เพิกเฉยไม่พิจารณาคำขอ กรณีนี้ขอเน้นย้ำนะครับว่าหน่วยงานไม่พิจารณาหรือแจ้งผลการดำเนินการใดๆ ให้ทราบ สามารถใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ตามมาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ โดยคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน จะพิจารณาดำเนินการประสานให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ท่านมีคำขอต่อไป

กรณีที่ 2 ถ้าหน่วยงานของรัฐ มีหนังสือตอบปฏิเสธ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ในกรณีนี้สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ตามมาตรา 18 แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ เพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยทั้งนี้จะต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการภายใน 15 วัน หลังจากที่ได้รับหนังสือตอบปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงาน

* ทั้ง 2 กรณีนี้ คณะกรรมการและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องจะพิจารณาดำเนินการตามคำร้องขอของท่านให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน หรือ 60 วัน หากมีเหตุจำเป็น

* สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มการขอใช้สิทธิร้องเรียน และสิทธิอุทธรณ์ได้ที่เว็บไซต์ www.oic.go.th

เป็นอย่างไรกันบ้างครับกับความรู้ที่ ๆ ที่นำมาฝากในวันนี้ หวังว่าผู้อ่านคงได้รับประโยชน์และสามารถนำไปใช้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารกับหน่วยงานของรัฐได้อย่างถูกต้อง แล้วอย่าลืมไปใช้สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการกันนะครับ

ประชาคมอาเซียนคืออะไร ?

ในปี พ.ศ. 2558 หรือในอีก 3 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ความร่วมมือครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในภูมิภาค นั่นคือการเข้าสู่ความร่วมมือประชาคมอาเซียน 10 ประเทศ ซึ่งความร่วมมือนี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของเรา ทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

ดังนั้น เพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนี้ คอลัมน์สารพินนำรัฐสู่ประชาคมอาเซียน ขอเป็นสื่อกลางในการนำข้อมูล ความรู้ ที่สำคัญเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมาฝากผู้อ่านทุกท่าน โดยฉบับนี้ ขอนำทุกท่านไปทำความรู้จักกับประชาคมอาเซียนก่อนว่าประชาคมอาเซียนคืออะไร ติดตามกันได้เลยครับ

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ไทย บรูไนดารุสซาลาม พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว สิงคโปร์ เวียดนาม และอินโดนีเซีย ก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนตุลาคม 2546

จากการที่ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน ที่เรียกว่า **“ข้อตกลงบาหลี 2”** เพื่อเห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน ภายในปี 2563 แต่ต่อมาได้ตกลงร่นระยะเวลาจัดตั้งให้แล้วเสร็จในปี 2558 การรวมกลุ่มในครั้งนี้เพื่อสร้างอาเซียนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง “อันนำมาซึ่งโอกาสและการรับมือกับสิ่งที่ท้าทาย ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ พร้อมทั้งยังเป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศทุกด้าน เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้สะดวกมากขึ้น”

ประชาคมอาเซียนมีเป้าหมายสำคัญประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่

- **ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community)**
- **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community)**
- **ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-cultural Community)**

ถึงตรงนี้ผู้อ่านคงพอทราบกันแล้วนะครับว่า ประชาคมอาเซียนคืออะไรและมีความสำคัญอย่างไร ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2558 หรือในอีก 3 ปีข้างหน้า เราในฐานะประชาชนคนไทยที่เป็นส่วนหนึ่งในสมาชิกของอาเซียนคงต้องเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ความร่วมมือในครั้งนี้เกิดประโยชน์สูงสุดกับภูมิภาคและประเทศของเราต่อไป

สำหรับข้อมูลที่สำคัญที่คอลัมน์สารพินนำรัฐสู่อาเซียนที่นำมาฝากนี้หวังว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านทุกท่าน และในโอกาสต่อไปเราจะจะมีข้อมูลความรู้ที่น่าสนใจเกี่ยวกับอาเซียนในเรื่องใดมาฝากอีกนั้น ติดตามต่อกันได้ทีนี้ละครับ

เกร็ดน่ารู้

นอกจากประเทศไทยที่มีการประกาศใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างเป็นทางการแล้ว ยังมีประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่ใช้กฎหมายฉบับนี้อีก คือ ประเทศอินโดนีเซีย ส่วนประเทศมาเลเซียมีการประกาศใช้กฎหมายนี้ เพียง 2 รัฐ เท่านั้น ได้แก่ รัฐปีนัง และ รัฐสลังงอร์

ไขปัญหา

คอลัมน์ไขปัญหา เป็นการนำปัญหาและคำตอบเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารฯ ที่มีผู้อ่านสนใจสอบถามผ่านทางเว็บไซต์ www.oic.go.th ซึ่งแต่ละเดือนมีจำนวนผู้อ่านเข้ามาเป็นจำนวนมาก ผู้อ่านจึงได้คัดเลือกคำถามที่น่าสนใจ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบสำหรับให้ผู้อ่านทุกท่านนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ...

คำถาม

ข้อมูลในเว็บไซต์เป็นข้อมูลประเภทใด และจะถือว่าได้เปิดเผยแล้วหรือไม่

คำตอบ

ข้อมูลในเว็บไซต์มีทั้งข้อมูลทั่วไป และข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กรณีข้อมูลข่าวสารที่ได้ปรากฏในเว็บไซต์ ถือว่ามีการเปิดเผยแล้ว เนื่องจากในเว็บไซต์ บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ทุกคน ดังนั้น หากจะนำข้อมูลข่าวสารไปเปิดเผยในเว็บไซต์ จะต้องพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารนั้นสามารถเปิดเผยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ ได้หรือไม่ด้วย

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีวิธีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ 3 วิธี คือ

1. การพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา คือ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 (โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน ฯลฯ)
2. การจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู คือ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (งบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ ฯลฯ)
3. การจัดทำให้ออกชนเป็นการเฉพาะราย คือ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11

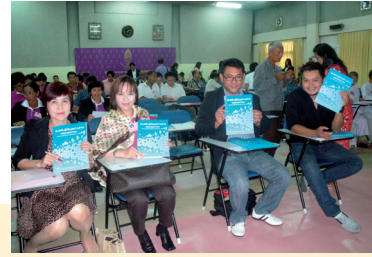
มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2554 กำหนดให้หน่วยงานรัฐนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยด้วยวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยได้ อย่างไรก็ดี ต้องระมัดระวังเรื่องข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ เช่น ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 และมาตรา 15 เป็นต้น

คำถาม

อยากทราบว่าประชาชนที่เข้ามาขอข้อมูลข่าวสารของ อบต. เช่น ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี แผนพัฒนาสามปี ฯลฯ ขั้นตอนแรกต้องทำอะไร ต้องเขียนคำร้องก่อนหรือไม่ หรือสามารถเข้ามาดูได้ด้วยตนเอง

คำตอบ

ปกติหน่วยงานของรัฐ เช่น อบต. ต้องจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการประจำหน่วยงาน ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่นำมาจัดไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนเข้ามาตรวจดูได้ คือ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 มีตั้งแต่ 9 (1) - 9 (8) ในแต่ละวงเล็บ มีเอกสารอะไรและการจัดเอกสารอย่างไร สามารถดูได้จากคู่มือการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ และดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (3) โดยประชาชนสามารถเข้ามาตรวจดูได้ด้วยตนเอง แต่หากต้องการข้อมูลใด ให้เขียนคำร้องขอ (เพื่อเก็บเป็นข้อมูลสถิติสำหรับผู้มาใช้บริการ) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ จะสำเนาเอกสารข้อมูลที่ขอให้ พร้อมให้ผู้ขอชำระค่าสำเนา ซึ่งมีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดไว้ว่า กระดาษขนาด เอ 4 ไม่เกินแผ่นละ 1 บาท

เมื่อวันอังคารที่ 23 ตุลาคม 2555 พันตำรวจโท เจริญรัตน์ วิเชียรสรรค์ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ “สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ” ให้แก่ ผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตร “เจ้าหน้าที่รายการวิทยุ-โทรทัศน์” รุ่นที่ 63 ณ สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 22 พฤศจิกายน 2555 นายวิริยะ รามสมภพ ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ และนางสาวยิ่งลักษณ์ สมศิริ นิติกรชำนาญการ ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ณ ห้องประชุม คปภ.

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 29 พฤศจิกายน 2555 นายเฉลิมพล เลียบทวี นิติกรชำนาญการ ส่วนงานวินิจฉัยอุทธรณ์ นายอัครเดช อัครโรสกุล นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ และเกณฑ์มาตรฐานตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ให้แก่ข้าราชการใหม่กระทรวงศึกษาธิการ ณ โรงแรม รอยัล ริเวอร์ อยุธยา

แนะนำหนังสืออ่าน

หนังสือ “คำวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ ปี 2554” เป็นการรวบรวมคำวินิจฉัยทั้งหมดที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีการพิจารณาตลอดปี พ.ศ. 2554 โดยมีคำวินิจฉัยที่น่าสนใจหลายกรณี ให้ผู้อ่านสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ผู้ที่สนใจสามารถมีหนังสือฉบับนี้ได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เขตดุสิต ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300 หรือรับด้วยตนเอง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

หรือสามารถดาวน์โหลดหนังสือได้ที่ <http://www.oic.go.th>

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. 2540

เป็นกฎหมายของประชาชนทุกคน
เพื่อคุ้มครองสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสาร
ของประชาชน
และสนับสนุนการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการตรวจสอบ
กระบวนการทำงาน
ของระบบราชการให้มีความโปร่งใส
และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะที่ปรึกษา

พ.ต.ท. เจริญรัตน์ วิเชียรสรรค์

ผอ.สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์

ผอ.ส่วนงานวินิจฉัยอุทธรณ์

นางสาวปณิศา เหลืองวรเมธ

ผอ.กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลข่าวสาร

นางกศพิชา จันทศิริ

ผอ.ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

นางศิริกุล ปัญญาดี

ผอ.ส่วนนโยบายและวิเคราะห์

นายวิริยะ รามสมภพ

ผอ.ส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ

นายยุทธ ไพโรจน์กุล

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

บรรณาธิการ

นางกศพิชา จันทศิริ

คณะทำงาน

นางกศพิชา จันทศิริ

นายอุกฤษณ์ หมั่นกิจการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

โทร 2 2282 2283 โทรสาร 0 2281 8543

www.oic.go.th e-mail :infothai@oic.go.th

ชำระค่าไปรษณียากรแล้ว

ใบอนุญาตเลขที่ 158/2553

ปณ. รongเมือง 10330

ส่ง

เพิ่มความโปร่งใส สร้างความมั่นใจ ราชการไทยพร้อมให้ข้อมูล

ออกแบบและพิมพ์ที่ โรงพิมพ์ดอกเบ๊ย โทร. 0 2272 1169-72 โทรสาร. 0 2272 1173 E-mail: dokbia1@hotmail.com